

Participatieproject

DE CAMERA VERBINDT MENSEN

Expositie in Publiekscentrum
Leeuwarden-Fryslân 2018

FryslânPhoto
Festival

Inhoudsopgave

- 2 Colofon
- 3 Voorwoord
- 4 Akberet en Harmina
- 5 Aline en Mariëlle
- 6 Aron en Lammert
- 7 Huseen en Deepak
- 8 Iris en Monica
- 9 Luna en Klaske
- 10 Mamadou en Jenny
- 11 Mo, Robel en Linda
- 12 Mohannad en Anne
- 13 Moncerrat en Nynke
- 14 Nidal & Rana en Olga & Evert
- 15 Selam en Ymkje
- 16 Simret en Therèse
- 17 Tareq, Youssef en Thea
- 18 Washiraporn, Phuong en Anna
- 19 Werhit en Gretha
- 20 Wissam en Janita
- 21 Zarmina en Brecht

Colofon

Werkgroep participatie Jan de Boer, Luna Krbab, Harm Mulder, Elske Riemersma en Gretha Wijbenga (coördinator) **Redactie** Femke Jaarsma | Verwoord In Beeld - interviews en eindredactie, Fransje Grisnich - interviews **Vormgeving** Margriet Schonenburg | Studio Kiekes - huisstijl en programmaboekje **Partners** Welzijnsorganisaties Amaryllis en Wellzo

Leeuwarden, oktober 2018 | info@fryslanphoto.com

Voorwoord

Ook in Fryslân hebben we te maken met nieuwkomers. Mensen zoals jij en ik. Mensen die er letterlijk en figuurlijk een hele reis op hebben zitten. Helaas geldt vaak: onbekend maakt onbemind. Het Participatieproject doet hier iets aan door Leeuwarder wijkbewoners en nieuwkomers samen op pad te sturen met een camera. Tijdens de eerste editie van het FryslânPhoto Festival leverde dit prachtige beelden op. Maar belangrijker: er was verbinding ontstaan tussen beide. Ook dit jaar gingen de deelnemers na een korte fotocursus samen de hort op. De wijk in, de straat op maar ook thuis, in hun eigen leefomgeving. Net als de andere exposerende fotografen lieten zij zich inspireren door het thema 'Wie ben ik'. Want wat betekent het voor je identiteit als je bent gevlucht? En wat bepaalt je identiteit? Is dat de plek waar je geboren en getogen bent of waar je nu woont?

Het Participatieproject wil mensen die hun hele leven al in Nederland wonen én nieuwkomers samenbrengen. Het doel: in gesprek komen zodat we elkaar beter begrijpen en nieuwkomers beter aansluiting vinden in de maatschappij. Deelnemers wonen soms in dezelfde wijk en hebben mogelijk meer overeenkomsten dan ze zich realiseren. Contact maken met een buurtgenoot is voor velen al een grote stap. Zeker als het om iemand gaat met een andere cultuur en taal.

De koppels hebben het aangedurfd iemand toe te laten. Iemand met een compleet andere achtergrond. Ik vind dat dapper. Jezelf kwetsbaar opstellen en zo een steentje bijdragen aan het verbinding maken met elkaar. Het thema 'dwong' de fotokoppels stil te staan bij zichzelf. Dit leverde wederom unieke beelden op die te zien zijn tijdens de fotoexpositie in het Publiekscentrum van Leeuwarden-Fryslân 2018. Bezoek ook de Hofkamer, waar de deelnemers afwisselend aanwezig zijn. Ga met hen in gesprek. Luister naar hun verhalen. Want wat is er leuker dan in contact komen met de mensen om je heen.

Marleen Holwerda
Amaryllis - partner van het Participatieproject

Akberet en Harmina

Langs de gevaarlijke route met een bootje en per trein kwam Akberet drie jaar geleden vanuit Eritrea naar een nieuw land. In Sheshebit, een dorp van een paar honderd inwoners, bleven de vrouwen thuis. Nu kan Akberet eropuit. Harmina werd ook geboren in een klein dorp: Huins. Samen gingen ze onder andere op stap met Koningsdag.

“Hier kan ik onafhankelijk zijn”

Harmina was een echt buitenkind. “Door het fotograferen met Akberet maakte ik kennis met haar afkomst. Die was nog onbekend voor mij.” Voor Akberet was het fotograferen nieuw. “Ik had geen idee hoe dat moest met zo’n camera. Dat had ik nog nooit gedaan.” In hun foto’s proberen Akberet en Harmina te laten zien wie ze zijn en welke interesses ze hebben. Zo willen ze beiden onafhankelijk zijn. “Dat kan hier”, voegt Akberet nog even toe.

Op eigen wijze

Ze houden van de natuur, vandaar de groene plaatjes. En ze koken allebei hun dagelijkse potje. Ieder op haar eigen wijze. Harmina aardappels, groente en vlees. “Maar dat is eigenlijk alleen voor de foto. Ik kook meestal internationaal door de vrienden die ik heb uit allerlei verschillende landen.” Akberet houdt het op de traditionele taika, een soort pannenkoek met gist en een héél pittige vleessaus. “Als je een beetje gegist deeg overhoudt, is de taika de volgende dag nog lekkerder.”

Alles was leuk

Fotograferen, contact met Harmina, alles was ‘leuk’ volgens Akberet. Maar wat heeft het fotoproject haar nog meer gebracht? “Harmina hielp met fotograferen en ook met de taal. Dankzij haar heb ik allerlei nieuwe dingen geleerd.”

Akberet Ghile (24) en Harmina Dijkstra (53)
Fotocoach: Astrid Schoenmaker

Aline en Mariëlle

Aline kwam in het voorjaar van 2017 voor de liefde naar Leeuwarden. Zij spreekt al goed Nederlands. Verleden jaar deed zij ook mee aan het Participatieproject. Wegens privéomstandigheden van Alines fotomaatje Mariëlle was er niet veel tijd om samen te fotograferen. Mariëlle kon daardoor ook niet bij het interview zijn, maar heeft wel mooie foto’s kunnen maken.

Te serieus

Aline vond het thema ‘Wie ben ik’ best lastig. “Ik was er te serieus mee bezig, wilde dat het een compleet beeld geeft van mij. Dat lukte niet dus ik heb het wat gemakkelijker gemaakt voor mezelf. Ik ben gaan focussen op de verandering in mijn leven sinds ik in Leeuwarden woon.”

“Ik voel me sterker sinds ik hier ben”

“Sinds ik hier woon ben ik gevoeliger, sentimenteler over Brazilië dan toen ik nog daar was. Ik voel me nu veel sterker en Braziliaanse vrouw. Ik haal meer waarde uit kleine dingen, zoals een boek in het Portugees. Daar zijn er hier namelijk niet veel van. Ik heb mijn herinneringen aan Brazilië op een abstracte, meer gevoelsmatige manier proberen te fotograferen.”

Mooi en puur

Aline heeft ontdekt dat ze sporten leuker vindt dan ze dacht. “Dat is nieuw voor mij. En fietsen deed ik ook niet in Sao Paulo. In Brazilië is uiterlijke verzorging heel belangrijk voor vrouwen. Ik heb hier geleerd dat ‘au naturel’, dus zonder make-up, ook heel mooi en puur is”.

Aline Barbosa (30) en Mariëlle Boomsma
Fotocoach: CP Berbée

Aron en Lammert

Lammert is een Leeuwarder en kwam bij het Participatieproject via een sociaal team van Amaryllis. Aron komt uit Eritrea en woont 3 jaar in Nederland. Het interview vindt plaats met fotocoach Bea.

Respect voor elkaar

Beide mannen hebben veel meegemaakt in hun leven en dat laat sporen na. Als koppel blijkt het een lastige match. “Ze hebben wel respect voor elkaar”, aldus fotocoach Bea. Lammert via de telefoon: “De samenwerking met Aron vond ik mooi, het is een aardige jongen.”

“Frijlân is net Eritrea”

Aron en Lammert zijn twee keer met hun coach op pad geweest. Ze gingen naar de Blokhuispoort en naar Frijlân, een woongemeenschap net onder Leeuwarden. Aron was onder de indruk van Frijlân. Het deed hem aan Eritrea denken. Lammert fotografeert graag in de natuur. Het koppel kon zich daar goed uitleven met foto's maken.

6 | Veel gespreksstof

Op weg naar Frijlân hebben Lammert en Aron veel met elkaar gesproken over hun leven en wat ze allemaal hebben meegemaakt. Respectvolle gesprekken. Maar ze vonden het moeilijk om dit in beeld te brengen voor het thema ‘Wie ben ik’. Ze schoten vooral portretten van elkaar.

Aron Fesahaye (22) en Lammert van Gunst (56)
Fotocoach: Bea Walma

Huseen en Deepak

Deepak is geboren in Suriname en kwam op zijn derde naar Hardegarijp. Hij spreekt “in lyts bytsje frysk”. Huseen kwam 3 jaar geleden uit Syrië naar Leeuwarden. Huseen hoorde op school over het fotoproject. Deepak: “Ik was heel blij dat ik mee mocht doen!” Beide zijn creatieve, talentvolle hobbyfotografen. Een gouden match volgens fotocoach Franciska: “Ze versterken elkaars talent.” Huseen werkt als vrijwillig fotograaf bij poppodium Neushoorn en is erg kritisch op zijn foto's. Deepak is losser, vindt het snel goed. Fotograferen leerden ze via zelfstudie en YouTube. Deepak: “Toen ik mijn camera kocht ging er een wereld voor mij open.”

Batman's World

Huseen fotografeerde een ketting die belangrijk voor hem is. “Een herinnering aan mijn vaderland.” Deepak is gek van Batman. Hij fotografeerde de binnenkant van de Rabobank-koepel, die hem doet denken aan de wereld van zijn held. Deepak, Huseen en coach Franciska zijn vrienden geworden.

Huseen Alshikhaled (22) en Deepak Khoenie (44)
Fotocoach: Franciska Stasse

Iris en Monica

Monica en Iris kennen elkaar al vele jaren en wonen beide in Leeuwarden. Monica is afkomstig uit Hoogezaand en Iris komt van Curaçao. Ze zijn beide Jehovah's Getuigen. "Onze vriendschap voelt als zussen". Monica heeft als gevolg van een hersenbloeding veel last van overprikkeling. Door de samenwerking met Iris is er voor haar meer mogelijk, en zij helpt Iris weer met fotograferen.

"Wat een kans!"

Beide dames zijn heel enthousiast over fotografie. "We lazen de advertentie in de Huis aan Huis en dachten: wat een kans om beter te leren fotograferen." Monica is al langer amateurfotografe. "Ik wil vooral meer over techniek leren." Ze heeft echt talent. Iris wil haar camera beter leren kennen en aan de weet komen hoe ze nog mooiere foto's kan maken.

Liefde voor God en de schepping

Iris en Monica zijn enthousiast samen gaan fotograferen. Centrale thema's die in het gesprek over het thema 'Wie ben ik' naar boven kwamen zijn hun levensbeschouwing als Jehovah's Getuigen, hun beider liefde voor de natuur als Gods schepping, het zonnige Curaçao en Iris' kleinkinderen. Monica is gek op haar kat en haar gitaar.

Stimulans

Monica en Iris zijn blij dat ze aan het fotoproject hebben meegedaan. Het heeft ze veel gebracht. "Wat hebben we veel geleerd! Dit project is echt een stimulans om verder te gaan met fotografie, en dat doen we het liefste samen."

Monica Hadikoesoemo (53) en Iris Martines (67)
Fotocoach: Fransje Grisnich

Luna en Klaske

Klaske werkte voor een sociaal wijkteam in Leeuwarden en kwam in 2017 al met het Participatieproject in aanraking. Nu besloot ze zelf mee te doen. Ze is geboren in Franeker en opgegroeid in Dronrijp. Luna was verleden jaar ook van de partij. Dit keer zit ze tevens in de organisatie. Luna komt uit Eritrea en is 3 jaar in Nederland, waarvan 2 jaar in Friesland.

"Mijn droom is in een natuur-community wonen"

Beide vrouwen zijn enthousiast hobbyfotograaf. Klaske heeft een eigen camera, Luna tot haar spijt nog niet. Klaske: "Ik vond het best moeilijk om het thema 'Wie ben ik?' in foto's weer te geven. We wilden elkaar eerst wat beter leren kennen." Daarna gingen ze passende fotolocaties zoeken. Zo kwamen ze terecht bij Oerfloed. "Ik houd van de natuur en mijn droom is om ooit in een natuur-community te wonen. We zijn ook naar Lân fan Taal in de Prinsentuin geweest. Fries is een deel van mijn identiteit."

Traditionele Eritrese kleding

Het is Luna's droom verpleegkundige te worden. Ze volgt een opleiding en loopt stage in het MCL. Daar hebben ze in haar verpleegsterskleding van school foto's van haar gemaakt. Luna's portret is gefotografeerd in traditionele Eritrese kleding. "Die is eigenlijk wit maar ik houd zelf van groen."

Het belang van taal

De dames hebben veel lol gehad. Klaske: "Ik heb echt respect voor Luna. Hoe zij het doet, met haar studie en stage. Een eyeopener voor mij is hoe belangrijk taal is om je te kunnen uiten en om elkaar te begrijpen. Dat besef ik nu nóg meer". Luna: "Klaske is heel aardig. Mooi om haar te leren kennen."

Klaske Veltman (29) en Luna Kbrab (23)
Fotocoach: Jan de Boer

Mamadou en Jenny

Mamadou is afkomstig uit Guinee, woont sinds 3 jaar in Nederland, waarvan 1 jaar in Marrum. Jenny, diëtiste van beroep, is geboren en getogen in Leeuwarden. Mamadou deed mee aan het Participatieproject om meer contacten te krijgen met Nederlanders en de taal beter te leren. Jenny: "Ik wilde meer leren over fotograferen."

Een toekomst met muziek

Mamadou vindt het moeilijk om na te denken over zijn toekomst omdat die zo onzeker is. "Muziek is belangrijk voor mij. Ik houd veel van luisteren naar muziek." Hij maakte foto's van zijn hobby's; fitness en voetbal. "Dat herinnert mij aan Guinee. Ik voetbalde daar veel met mijn vrienden." Jenny maakte foto's van haar ontbijt. "Ze zijn goed gelukt!"

Mamadou: "Meedoen aan het project heeft me geholpen met mijn inburgering." Jenny: "Mamadou heeft zijn lievelingsgerecht voor ons gekookt: riz-gras. Dat is rijst met vlees en groenten." Mamadou: "Pittig gerecht hoor!"

10 | Jenny de Jong (23) en Mamadou Bah (28)
Fotocoach: Suzanne Eijbaard

Mo, Robel en Linda

Mo en Robel komen beide uit Asmara, de hoofdstad van Eritrea. Ze kenden elkaar daar niet, maar zijn hier vrienden geworden. Beide zijn 3 jaar in Nederland en wonen in Leeuwarden. Linda is geboren in Franeker en woont al vele jaren in Leeuwarden.

"Mama, moet je nu alweer foto's maken?"

Mo en Robel zijn in dit project voor het eerst echt met fotografie aan de slag gegaan, maar hun interesse was er al. Linda fotografeert al lang en heeft een eigen camera. "Mama, moet je nu al weer foto's maken?" vragen haar kinderen vaak. Als ze een mooi natuurplaatje ziet móet ze het vastleggen. "Ik word blij van de natuur, het geeft me rust." Ze is nog zoekende naar een eigen stijl. Mo houdt ervan om oude schepen te fotograferen, water, grachten, kanalen. Hij zoekt vooral naar vormen en lijnen. "Ik vind dat kunst, hoe het gebouwd is en de vormen." Hij heeft een foto gemaakt van een spoorlijn, als symbool voor zijn lange en moeilijke reis van Eritrea naar Nederland. Robel fotografeert graag vogels en andere dieren, en oude dingen met een geschiedenis.

Andijviestamppot en Eritrese injera

Bij fotocoach Peter thuis hebben ze andijviestamppot gegeten. Robel maakte met hulp van een vriendin het typisch Eritrese gerecht 'injera' klaar; gefermenteerde pannenkoek met vlees en groenten. Voor Mo was het de eerste keer dat hij bij een Nederlander thuis kwam. "De camera verbindt mensen", zegt hij.

Meer leren over fotografie

Alliedrie vinden ze het 'superleuk' om aan dit project mee te hebben gedaan. "We hebben het leuk met elkaar en willen meer leren over fotografie. Niet alleen de praktijk, ook de techniek". Ze zouden graag naar een vervolgcursus willen.

Mo (23), Robel (23) en Linda van der Heide (46)
Fotocoach: Peter Teitsma

11

Mohannad en Anne

Anne is geboren in Poppingawier. Mohannad is een tandarts uit Syrië en woont 3,5 jaar in Friesland. Anne kwam bij het fotoproject terecht via zijn vrijwilligerswerk bij Wellzo. Daarvan kent hij ook Mohannad.

Eindeloosheid

Anne nam Mohannad mee naar Poppingawier en Sybrandaburen. Een bloeiende boom daar herinnerde Mohannad aan bloeiende perzikbomen in Syrië. Rond het Sneekermeer fotografeert Anne zijn fotomaatje in het weidse landschap. Deze foto vertelt Mohannads droom: eindeloosheid.

Verbinding met andere culturen

Anne is blij met het duoportret met Mohannad. Deze laat zijn verbinding zien met met andere culturen. "Mijn droom is iets met het Caribisch gebied. De rust die daar heerst... Ik vind ook rust door in m'n eentje op de motor te toeren." Mohannads droom is zichzelf hier te bewijzen en iets aan de gemeenschap terug te geven.

"Onder de indruk van zijn verhalen"

12 Anne wil doorgaan met fotografie. Mohannad gaat liever tuinieren. "Foto's maken herinnert me aan Syrië en daar word ik verdrietig van." Het meest waardevolle vindt Anne de intense gesprekken met Mohannad. "Ik ben echt onder de indruk van zijn verhalen." Mohannad heeft er een vriend bij gekregen: "En ik heb leren kijken naar de mooie kleine dingen om me heen. Minder treuren, meer genieten van het nu."

Anne Muller (62) en Mohannad Jazaerly (44)
Fotocoach: Gerrit Panhuis

Moncerrat en Nynke

Moncerrat groeide op in Brazilië. Ze is 1,5 jaar in Leeuwarden. Haar Braziliaanse vriendin Aline, die ook aan het Participatieproject meedoet, tipte haar. Nynke is geboren en getogen in Hurdegaryp. Beide vrouwen hebben fotograferen als hobby.

Moncerrat en Nynke wilden naar Dokkum maar strandden in Birdaard. "Omdat Moncerrat dat zo'n leuk dorp vond." De Dokkumer Ee die er doorheen loopt, de molen, de rust en de lekkere ijsjes. Nynke houdt van landschapsfotografie, Moncerrat is opgegroeid op een boerderij. Rijdend door het Friese landschap maakten ze foto's van de weilanden.

Als een model

De dames fotograferden elkaar in de Prinsentuin. Nynke: "Ik houd van buiten zijn en van mooie landschappen". Moncerrat: "Ik benadruk graag het vrouwelijke in mezelf, het romantische." Dat wil ze in haar foto's vastleggen en dan het liefst als een fotomodel. Haar droom is om nagelstyliste te worden. "Ik vind het belangrijk dat vrouwen er verzorgd uitzien."

"Ik waardeer het creatieve in haar"

Moncerrat: "Ik houd van fotograferen en wil meer leren. Samen met een ander kijk je toch weer anders". Nynke: "Ik waardeer het creatieve in Moncerrat en het fotoproject activeert en stimuleert." Moncerrat: "Ik maak véél foto's, klik-klik-klik... Nynke denkt er meer over na." Moncerrat en Nynke houden contact. "We gaan samen naar de Gay Pride in Amsterdam!"

Nynke Baron (39) en Moncerrat (32)

13

Nidal & Rana en Olga & Evert

De echtparen Olga & Evert en Nidal & Rana springen er een beetje uit in het Participatieproject. Evert is een geboren en getogen Leeuwarder, Olga is van oorsprong een 'Hagenees' die ruim 40 jaar in Leeuwarden woont. Nidal & Rana komen uit Syrië.

Creatieve dames

Rana was in Syrië docent handenarbeid en maakt kunstbloemen van cellofaan en karton, en van keramiek. Rana's droom is een eigen winkel om haar creaties te verkopen. Olga's hobby is encaustic schilderen. Ze fotografeerden hun kunstwerken. Evert en Nidal houden van tuinieren en maakten daar foto's van. Met z'n vieren gingen ze de stad in. "Naar de Love fontein." Evert heeft foto's gemaakt van de straat waar hij is geboren. Er is ook een foto bij waarop hij zingt. "Ik zing graag in de kerk. De kerk is mijn leven". Rana en Nidal fotografeerden hun huissleutel uit Syrië. "Ons huis is er niet meer, de sleutel nog wel."

Nidal: "Ik nam Evert mee naar poppodium Neushoorn. Dat was heel bijzonder". Rana wil graag de Nederlandse taal leren. Omdat de taalles even gestopt is, gaat Olga haar helpen. "Elke dag", plaagt Olga. Nidal: "We voelen ons één familie."

Olga & Evert Jorritsma (52 en 59) en Nidal & Rana Jalabi (58 en 48)
Fotocoach: Dicky Schouten

Selam en Ymkje

Selam komt uit Eritrea en is 2,5 jaar in Nederland. Ymkje woont in Leeuwarden en werkt in de kinderopvang. Selam volgt een driejarige zorgopleiding. In korte tijd zijn de twee echte vriendinnen geworden. De dames hadden van tevoren geen ervaring met een fotocamera. "Ik moest wel even loskomen", bekent Ymkje. Ze gingen meerdere keren op pad. Selam: "Ik wilde foto's van mezelf in zwartwit en die zijn goed gelukt!" Ze fotografeerden ook tijdens het samen eten. Selam maakte een traditioneel Eritrees gerecht, Ymkje pasta.

Sparen voor een fotocamera

Selam wil graag bij een zaak als Douglas werken. Ymkje: "Ik heb Selam door het raam van de zaak heen gefotografeerd." Een leuke uitdaging vindt ze het zoeken naar de juiste compositie. "Helaas is een fotografie cursus nu te duur voor me. Eerst maar eens sparen voor een camera." Selam vond het interessant om te leren werken met een fotocamera. Ze ziet fotograferen vooral als hobby.

"We begrijpen elkaar"

Ymkje vertelt dat ze beide rustige types zijn. "We begrijpen elkaar." Er was meteen een klik en er is een echte vriendschap ontstaan. Ymkje: "Dat had ik niet kunnen bedenken." Ze vond het hele project geweldig. "Kennismaken met een andere cultuur en nieuwe dingen leren. Lekker m'n eigen ding doen."

Selam Teklu (23) en Ymkje van der Veen (26)
Fotocoach: Hillie van der Veer

Simret en Therèse

Therèse wilde meedoen met het fotoproject omdat het haar een mooie uitdaging leek: “Wie ik ging ontmoeten en samen iets creëren.” Ze is geboren in Oosterzee en opgegroeid op een boerderij. Ook Simret groeide op een boerderij op, maar dan in Eritrea. Simret is drie jaar in Nederland.

Meteen een klik

Tijdens de fotocursus klikte het al tussen Therèse en Simret. Ze gingen verschillende keren op pad. Naar het Leeuwarder Bos, een basisschool, de stad in. “We hebben foto’s gemaakt van de straatkunst gebaseerd op Escher, in winkels zoals de wereldwinkel, kledingzaken en bij de Stadsoase in Leeuwarden”, vertelt Therèse.

Klompjes goud

Het is Simrets droom om te werken met jonge kinderen. Daarom maakte ze foto’s op het schoolplein van een basisschool. Voor het thema ‘Wie ben ik?’ maakte Simret foto’s van zichzelf, gespiegeld in een raam. En een foto van een flat met op de muur een agrarische streetart afbeelding. Dit beeld brengt twee werelden samen. De droom van Therèse is genieten van het leven. Van de natuur, het strand, bloemen en van haar kinderen: “mijn klompjes goud.”

“Ik wil graag verder met fotograferen”

De dames hadden het heel gezellig samen en hebben ook van elkaar geleerd. Therèse: “Het heeft me meer opgeleverd dan verwacht. Het warme contact en de gastvrijheid van Simret. En zij fotografeert anders dan ik, heel creatief.” Simret is net zo enthousiast over Therèse. En ze vond het leuk om de camera te hanteren. “Daar wil ik graag mee verder.”

Therèse Louwsma (50) en Simret Angosom (26)
Fotocoach: Wike Bruinsma

Tareq, Youssef en Thea

Thea is geboren en getogen in Leeuwarden. Tareq komt uit Damascus en is 4 jaar in Nederland. Youssef is hier 3 jaar en komt uit Aleppo.

Tareq was beginnend advocaat toen hij Syrië ontvluchtte en moet hier helemaal opnieuw beginnen. Toch heeft hij zijn droom niet laten varen. Ze maakten daarom foto’s compleet in toga en met wetboeken. “Het woord vrijheid is voor mij heel belangrijk”. Youssef studeerde geneeskunde in Aleppo. Het is moeilijk om die studie hier te vervolgen. Daarom begint hij een hbo-studie verpleegkunde of operatieassistent. Thea: “We fotografeerden Youssef als arts in het MCL.”

“Je laat alles achter”

Youssef vertelt zijn vluchtverhaal op scholen. “Mijn verhaal gaat over het leven als vluchteling, wat dit voor me betekent, vooral emotioneel. Je laat alles achter.” Thea: “Mijn persoonlijke thema is vrijheid. Ik hou van reizen, van andere culturen. Daarom maakte ik foto’s van souvenirs en symbolisch, van ons drieën. We hadden het leuk met elkaar en houden contact.”

Thea de Roos (53), Tareq Almawed (29) en
Mohammed al Youssef el Ali (22)
Fotocoach: Willem Bokkes

Washiraporn, Phuong en Anna

Washi komt uit Thailand, Phuong uit Vietnam. Beide dames zijn sinds december 2017 in Nederland. Ze kwamen allebei voor de liefde naar ons land. Anna is in Hallum opgegroeid.

Ik vind het leuk om met mensen uit een andere cultuur om te gaan. En dit is een goede kans om mijn foto's te laten zien", aldus Anna. Washi en Phuong hoorden van het project op de taal cursus. Washi: "I like to teach people here in Leeuwarden about Thai culture." Phuong houdt ook van fotograferen en deelt haar foto's vooral op Facebook.

Veldboeket op de Afsluitdijk

Met behulp van het cursusboekje gingen de vrouwen aan de slag. Washi zag veel onderwerpen: voedsel ("I miss my Thai food"), fietsers op fietspaden - die hebben ze in Thailand niet.

En plezierbootjes op de Bonkevaart, ook zoets vreemds. Phuong fotografeert dingen die heel anders zijn dan in Vietnam. Zoals de geveldecoraties op huizen en de bembloemen op de Afsluitdijk, net een veldboeket. "I like those beautiful flowers, all the colours!"

18 Anna: "Mijn foto's hebben te maken met de groene wereld en dieren: tuinen, bloemen en honden. De straat waar ik woon is bijzonder, alleen de naam al: 'Eigen brood bovenal'. Er is veel saamhorigheid". De drie dames hebben veel plezier met elkaar gehad.

Anna Dijkstra (55), Washiraporn (42) en Phuong Nguyen (36)
Fotocoach: Hans Flaman

Werhit en Gretha

Werhit kwam 2,5 jaar geleden vanuit Eritrea naar Nederland. Gretha is een geboren en getogen Leeuwarder. Via via kwamen ze bij het Participatieproject terecht.

Werhit had geen enkele ervaring met camera's, Gretha wel. In de Groene Ster maakten ze samen foto's. Het groen en het water doen Werhit aan haar geboorteplaats denken. Ze fotograferden ook bij de Somaliëshop aan de Tuinen in Leeuwarden, en de Afroshop. Werhit: "Ik wil haarvlechtster worden."

"Liefde, respect, eerlijkheid en betrouwbaarheid"

Gretha houdt van alles wat leeft en fotografeert graag. "Ik denk in plaatjes. Jammer dat ik alleen een telefoon heb om te fotograferen." Ze maakte foto's van een Davidster, weerspiegeld in een kristallen bol. Dat heeft te maken met haar Joodse voorouders en haar werk met mineralen. "Liefde, respect, eerlijkheid en betrouwbaarheid is het belangrijkste. Dan zou iedereen in vrede kunnen leven. Dan doet het soort geloof er niet meer toe."

Gretha is als een moeder voor Werhit, die haar eigen moeder al jong verloor. "Je staat er niet bij stil wat ze allemaal heeft meegemaakt", verzucht Gretha. "Wij houden zeker contact."

Werhit Teklemariam (24) en Gretha de Wit-Akkerman (63)
Fotocoach: Alice Haandrikman

Wissam en Janita

Janita wilde graag meedoen met het Participatieproject. Ze vindt fotograferen erg leuk en houdt ervan om andere culturen te leren kennen. Wissam kwam hier 3 jaar geleden vanuit Syrië en volgt lessen in een internationale schakelklas. Volgens fotocoach Michel zou Wissam in zijn thuisland rechten gaan studeren. "Dat was zijn droom." Die droombaan lijkt hier onhaalbaar en daarom heeft Wissam zich op andere dingen gestort. "Hij wil acteur worden." Het koppel is foto's gaan maken in Leeuwarden en bij Janita thuis. Michel: "Er zijn mooie beelden uit gekomen."

"Ik wilde meer creativiteit en natuur"

Voor Janita bleek het thema 'Wie ben ik' een eye-opener. "Ik was al bezig met een switch naar meer creativiteit en natuur in mijn werk." In haar werk als 'beroepsspiegeler' wil ze een boodschap aan mensen meegeven. "Ik breng mensen weer terug naar hun natuur." Het fotoproject heeft haar bewuster gemaakt van wie ze is en wat ze wil. Michel denkt dat Wissam zich door het project misschien wat meer thuis voelt nu.

20 | Janita Venema en Wissam Assayd
Fotocoach: Michel Walbeek

Zarina en Brecht

Zarina kwam in 2017 naar Leeuwarden. Zij is afkomstig uit Afghanistan en woont nu 2 jaar in Nederland. Brecht haar roots liggen in Balk, Friesland.

Zarina fotografeerde ook al in Afghanistan, het was haar hobby. In dit project heeft ze veel bijgeleerd over fotostandpunten. Brecht is ook een enthousiast amateurfotografe. "Onze samenwerking is heel goed", zegt Brecht. "We hebben gemakkelijk contact, dezelfde ideeën en een goede klik. Good spirit!"

Volgens het boekje

Brecht fotografeert het liefst close-up gezichten. Ze maakte een foto van een boom met bloesem: "die stond voor ons huis in Balk." Haar grote droom is om aan het water te wonen. Deze wens legde ze vast in Durgerdam, door de huisjes aan de IJsselmeerdijk te fotograferen. Zarina: "Ik heb vooral natuurfoto's gemaakt die mij herinneren aan Afghanistan. Foto's van de zon door een boom, en van al het water hier want waar ik vandaan kom, is ook veel water."

"Ze straalt blijheid en energie uit"

Zarina en Brecht blijven contact houden. "Ik heb veel geleerd van Zarina", zegt Brecht. "Ze straalt blijheid en positieve energie uit bij het fotograferen en tijdens ons contact. Dat bewonder ik heel erg en daar kan ik zelf ook weer iets mee." Zarina leert ook van Brecht, vooral van haar ervaring met fotografie. "Ik heb Brecht en veel andere mensen leren kennen en meer geleerd over de Nederlandse cultuur. Dat is heel fijn."

Zarina Haidary (30) en Brecht Feenstra (52)
Fotocoach: Evelien Rodenhuis

21